

Universitätsbibliothek Paderborn

**AD sa[n]ctissimu[m] || dominu[m] nostru[m] Leone[m]
papam || decimu[m]. Ac diuu[m] Maxemilianum
Imperatorem || semper augustu[m]. APOLOGIA ... || Iacobi
hochstraten. Artiu[m] & sacre theolo=||gi[a]e ...**

Hoogstraten, Jacobus van

Coloniae, 1518

Cap[itu]l[u]m sextu[m] improba[n]s q[ua]rta[m] Capnionis assert[i]o[n]em

urn:nbn:de:hbz:466:1-34634

LIBER I. CAP. VI.

Sumariū di
 turas in bibliam et in libros rabinorū. Cōspicis etiā Capnionem
 primū huius pfecte divisionis membrū declarare in secunda clausula.
 Aperte etiā vides in tertia clausula rabinorū libros quos Chri
 stus traditiones nominavit pro secundo membro eiusdem divisionis
 accepisse. et membrū illud declarare. Cernis etiā in quarta clausula
 Capnionē tuū libros rabinorū pdictos in hoc distinxisse a bibliā
 q̄ iudei putabant in eis vitā eternā haberi. qd minime veruerat.
 sed dñs Jesus p̄tradixit. Vides etiā in quinta clausula quēadmo
 dū apud tuū Capnionē pdictas rabinorū scripturas reprobauerit
 et eaz scriptores Matthei. xxiij. Aduertis etiam Benigne ex sexta
 clausula q̄ ēius christus reprobauit pdictas scripturas et eaz scri
 prozes. nihilomin⁹ tuū Capnion sub expressa nota illatōis mas
 nifeste infert et precedentib⁹ clausulis christū (qñ dt Scrutamini
 scripturas tc.) possibilo pdicte divisionis membro primo. desig
 nasse pprie. id est p̄cise. sine eas solū scripturas magistroz. ex quib⁹
 Thalmud collectus est. in quib⁹ sc̄z putat haberi vitam eternā. q̄
 tñ nō habetur in eis. Dissimulare etiā no potes. qn in septima clau
 sularū Capnion sub nota maxime assertionis equiparauit testimoni
 via Thalmudica de Christo. testimonij biblie. Clariū etiam est ex
 octava clausula Capnionē supponere atq̄ fateri Thalmud ipsunt
 p̄tra nos esse pfectū ex pdictis rabinorū scripturis. quas christ⁹ re
 probauit. quēadmodū etiā alīs locis sui p̄silī testatus est Thal
 mud p̄tra fidem christianā ex intentōe p̄pilatū esse p̄spicis etiā
 Benigne ex nona clausula. quēadmodū Capnion astruit Christū
 ideo mādasse habendas esse scholas Thalmudicas. et nō esse com
 burendas earū scripturas. q̄ Thalmud p̄tra nos p̄positus sit. et
 ob id testimonia Thalmudica efficaciora esse debent. pro fide chri
 stiana. Cernis etiā Benigne. nec dissimulare poteris quēadmodū
 Capnion tu⁹ asseruit. Christū nobis christianis p̄cepisse disputa
 re ex Thalmud. et testimonia aduent⁹ ex eo sumere.

¶ Caplīm serū improbās q̄rtā Capnionis assertōem
S. J. Quales aut in hisce particulē deliteat errores. q̄s tu Benig
 Limāt Capni
 onis pticule
 Capnō teme
 Deutero. iiiij.
 Apoca. vltio.
 oculis p̄terieris. pādere ope p̄cū ducim⁹ In
 phibēdo testimonij Christo tanq̄ falsantē sacro adiicit euangelio
 appositōem. Lū em̄ Christ⁹ absolute et dūtarat dixerit. Et illi te
 stimoniū phibent de me. Capnion p̄paratoem in indeoz parte p̄
 ponderatē induct⁹. interpretat̄ Christū dixisse. Et illi testimoni
 um phibent de me. ita bñ sicut biblia. p̄sumptuose et nō minus fal
 se subiectes. Et hec ē vitas. Cōptū autē habem⁹ eiusmodi veritam
 et additōe n. Deutero. iiiij. quēadmodū et apocalipſis vltio. vbi il
 le idē Joānes ap̄lō (cūq̄ sunt verbā sup̄ q̄o disputatio nūc p̄titur)

LIBER I. CAP. VI.

sic inquit. Si q̄s apposuerit ad hec. apponet de⁹ sup eum plagas. Prover. xxx.
Itidē puerior. xxx. dr Ne addas q̄c q̄b̄ illi⁹. iueniarisq̄ men
dar in his quoquersus respicies itueris. phibitā ecē mēdolaz ad sa
cram scripturā t̄ dei ſ̄ba additōem. huius aut̄ farine Lapnionis
eſſe auxilium facile clarificabimus.

S. II. Aduentū ſiq̄dē christi. humani acuminis ſuperare vires Malachie. ii.
Malachie. iiij. Et quis poterit cogitare diē adiutus ei⁹. Et pindē
illius adiut⁹ t̄ alia id gen⁹ ſupnaturalia. ſola dei cognoscibilia ſi⁹
reuelatōe. Id qđ ſcriptū legimus Genes. xl. Nūquid dei eſt interp̄ Genesis . xl.
tatio. Et rursus ſc̄de Petri. ca. p. Neq̄ em̄ humana volūtate ali- ii. Petri . p.
qñ allata eſt pphetia. ſed ſpūſctō inspirati. locuti ſunt sancti dei ho- Officiū testi-
mines. quiq; ſi accedat qđ ad naturā atq̄ oſciū testimonij p̄tinet mony.
facere fidē vel. pbatōem (quippe cū testimonij ad hoc t̄ q̄rit t̄ ad-
hīte) hoc inquā accedēte neceſſe eſt. vnu ex trib. quorū quodiuis
vel blaſphemū. vel eſt hereticū. tuū aſsequat Capnione. qđ adoceſ-
ſaciem⁹. Aut em̄ christus citauit rabinorū ſcripta in ſui aduent⁹ te-
ſtimonij. tanq; ipſis diuinis ſpiriratis. huius cemodi veritatū re-
uelatio facta ſit. Et certe ſi ſic dicitur Lapnion. horribiles eū inſe-
quuntur bestie. q̄s tu Benigne. phibere neq; illi ſc̄z moſtruosi erro-
res q̄ in eiusmodi ſcripturis vita pſiſtat eterna. Et deinde q̄ christ⁹
reprobauerit hos hoies. t̄ eoz libros q̄ ſpūſctō afflati grandia pro-
didere mysteria. vt pote qui ſpūſancro reuelante libros ſuos t̄ pſe-
cerūt t̄ ediderūt. Que blaſphemia eſſe adeo patulū eſt. vt neminez
liceat vel ſubdubitare.

S. III. Qđ ſi alterā triuū p̄tē forſan iter direret, p̄ tuo Lapni-
one cui apparet arguis. reaut ipa eū tutar⁹ dicēdo ſcrip-
ta rabinorū citasse christū. nō eaten⁹ q̄ten⁹ reuelatio eis facta ſit di-
uina. quin potius q̄ humano ſtudio diuine legis atq̄ scripture re-
uelate tales cognouerint vitates. t̄ poſtmoduſ eis talis cognitas
ſuis. pp̄pys lris ac codicis demādārūt aut̄ inſeruerūt haud ſecus
atq; noſtri factitarūt. t̄ faciūt catholici doctores. Si inquā ad hāc
ſfigeris viā. nō penetrabis. minime euadere poteris. ſi iacet aſſer-
tio Lapnionis utiq; pſtrata. Sc̄dm hāc ſiq̄dē viā clarescit rabinorū ſcripta. ſi q̄ p̄ christo tonat. robur atq; teſtificādi viu. nō ali-
undesortiri q̄ elacra. de q̄ elicta aut̄ deſumpta ſunt biblia. Cuiſka c-
cedat. pp̄ones ille t̄ regule in naturali lumine euidentiſſime q̄s fi-
des approbat. nec christ⁹ iteruertere voluit. videlz. ppter vnu. qđ.
q̄z tale t̄ illud magis. Et iterū. Nō p̄t idē puenire plurib; p ſe pmo Christiana ve-
Et rursus aliquid magis puenit ei cui pſe primo. q̄z ei cui ſectūdario ritas rōni na-
His inquā poſitis t̄ coſcessis. q̄z niſi fatu⁹ negabit nemo. Jacet po- turali nō refra-
tēter. pſtrata aſſertio illa Lapnionis. qñ interptando t̄ false appo- gatur.
b. 3 ḡti. c. vii.
p̄o posteriorū
Ex. cō. q̄nti.
et. viii.

Lc. ii.

LIBER I. CAP. VI.

nendo dicitur christum astruere voluisse. quod rabinorum scripta ita bene testimoniū phibet christo sicut biblia. Nec per dominum eum eubiblia magis aut melius testimonium phibet quam rabinorum scripta. falsissima est inquam hec assertio. quod propter quod vniuersaliter quod tale et illud magis. et magis dicit aliqd ei cui per se proprio ducit recte. Nec autem via fata est veritatis testimoniorum proprio et per se inesse biblie. et per ipsam rabinorum scriptas. Proinde sequitur. quod scripta rabinorum non plus immo nec eque bene ut biblia testimoniorum phibet. sed penitus contra dicendum est bibliam propria et per se et per dominum magis.

S. III. Ad hec quodque etiam dicitur. quod si ut Capnion placuit Christus ad rabinorum scripta remiserit. tamen ad ea quod magis et mensilius per se testificarentur quam biblia. quod Christus vel illas maximas infregerit incorruptibiles eas fallando. vel quod ipse salvator cecutierit aut aberrauerit. riuiulos et hos multos corruptelis infectos. fonte pleno

Fonterelicto et puro pluris faciendo. Et biblia enim iuxta haec viam veritas in rabino. Christus penes rabinorum scripta deriuat. et tamen christus ad riuiulum magis remittit.

Capnione ad **S. V.** Quae omnia cum absurditatibus scateant. ad tertiam triuim partem riuiulum mittit. **S. V.** Divinas optime Christi scripta citasse in sui testimoniorum rabinorum scripta. non quod veritates ille eis sunt reuelatae (ut per me via haec) nec quod ex reuelatis scripturis eas acceperunt (ut habuerunt secunda). Reliquum est. cum tales veritates acie trascendat humane cognitionis naturalis. quod rabiini eiusmodi veritates. neque ex cognitione certa. immo nec ex perbabili conjectura veru fictioe quadam voluntaria et casuali attigerint. Et inde sequitur. quod haec scriptis nil soliditatis sit. neque fidem nata sit gignere. ut poterit que veritate magis mentiendo. quam vere praedicendo attingant. Christus autem talia citauisse scripta in sui testimoniorum. taliter ut nunc diximus qualificata. diuinis denique testimoniorum puta vocis paternae. miraculosorum quodque operum. veluti per tertio testimonio annuerisse. non nisi extreme videtur esse demetie. Hoc siquidem scribentes pacto refutat patrem Christum. per Apollinis cum inquit. volentes esse legis doctores. non intelligentes neque loquuntur. neque de quo affirmantur. Arbitramur Benedictine in hoc triuio bestiam esse irretitam atque exclusam.

S. VI. Et si forsitan angulum inquam quod Capnione elaborat dicendo ut tam salvator citasse rabinorum testimonia. inquit. per christum aptius sonat. et per quanto inde eis adharet firmus. eaque inficiari nequeunt. Per hunc inquam larem Capnione non educis. ipem et etenim testatur per Thalmudicem scripture chrysostomum in particulari. hoc est illud nostrum Iesum ex intentio reprobet expelle. Qui mirum cum Thal. et eo quod teste in defensione inde auctoritate probat contra christianos est editus. Hinc est quod et si adharet scriptis generatim forsitan per christum. aut messiam tonatibus. arcane hisce adharet scriptis. tamen loque aliter quod de hoc Iesu accipiebis. Et pindus neque de Iesu inde auctoritate probat. neque etiam in nobis de Iesu magis assensum aliquem parturunt. quod veterinarum fabule. in quo

Christus. p.

LIBER I. CAP. VII.

de Iesu aliquies vera pñuciæ. Statuit nec iudeis. nec nobis aliquis afferat pbatõem. Cuz et moderni maledicti iudei imbi de Christo aut messia scripta approbet. Iesu aut exerat neq; pditissimum) ubi gentium qso manet hec capniōis effrenis assertio. q alstruit Christo animū fuisse dicēdi scripturas rabinorū sibi perhibere testimoniu. ita bñ vt biblia. siqdē locū in christianitate nō offendet. sz iudei nō grauate. qmno qzincudissime eā recollegerūt

**Assertōi Cap
niōis i christi
anitate nō est
loci.**

S. VII. Ampli⁹ si tu Benig. Capniōi p dictū larē adhuc cō
tēderis efferre pedē occurrit tibi hoc mōstrū. q christ⁹
mādauerit sue diuinitatis atq; adiūct⁹ pbatōem. dūtaxat iū dis-
putatōe ḷsistētē. q solūmō ē ad hoīez. Ad cui⁹ qdē formā nil refert
vez ne sit an falsuz qd assumit. at sat erit. si ab aduersario det aut cō
cedat. Sūt aut eiusmodi pbatōes nō nisi qdā inutiles ḷborū pug
ne. q̄s vtiq; apli haud q̄s vel ad quincēdos vel connertēdos ali
sumpsere iudeos. verū pcise er sacri ḷtra eos bellarūt lris. id. qd tū
ex eoz ḷcionib⁹. tū eoz eplis liqt. Talib⁹ pfecto disputatiōib⁹ iest
pond⁹ pprū. t ad rē ḷcludit. Scripta aut rabinorū (vt p̄fati sum⁹)
veluti auctoritate vacua. tāq; fabulosa sunt ḷtēnenda

S. VIII. Et vt q̄q̄lūsus viā Capniōi pcludam⁹. si p eo militā
drā Mosi sederūt scribe t pharisei. oia g q̄ dixerint vob suate t fa-
cite tē. vbi christ⁹ admodū magnā mḡorū doctrine videt tribuisse
auctoritatē. Hoc inq; iaculū q̄sfacillime repellem⁹. p id qd sc̄ptu
ra ḷplectit Mosaica. Deutero. xvij. vbi d. facite qd cūq; dixerint q̄
plunt loco. quē elegit dñs. t docuerint te iuxta legē eius. Attende
hāc caudā. t ipa te docebit. q̄ sicut dñs pcepit iudicib⁹ obedire. nō
qdē in oīb⁹. sz in his vt (vigilāter adiecit) q̄cūq; docuerint te iuxta
lege. Sic t accipias christi ḷbū de his q̄ iuxta cathedrā Mosi scri-
be aut magistri doceret. vñ neq; scripturas Thalmudicas. neq; eti
am scribas doctrinas. sz pot⁹ doctrinā mosi Christ⁹ videt scripsisse
¶ Habes nūc Benig. qd suauitatis imo amaritudinis. imo q̄cūz
plus aloes q̄ mellis habeat septima Capniōis p̄icula.

Matth. xxiiij
Sup cathedrā
mosi tē. expo-
nit tē.

Deutero. xvij

¶ Capl'm. vij. impugnās qntā Capniōis assertōem.

S. I. Nūc si audire velis t none ḷtinētiā p̄icule veridice expli-
cabim⁹. in q̄ plane eo ipo q̄ ad p̄cedētē clausulā p hāc refert
piūctiōes causale. quāobrē. apte cernis hāc eē Capniōis mētē. Jo
chris diligēter mādauit scrutari scripturas Thalmudicas. qr cōtra
nos christianos ḷfectus est. t ob id testimonia Thal. sunt efficaci

S. II. Aduersus at hāc erroris plenā sic insur
cora. p fide nrā.
gim⁹ assertōem. Qm̄ liber q̄spī ex h̄ formalē falsus fallax
est q̄q; t mēdar. qr vitati refragat. Christiana at tū fides. tū doctri-
na adeo pure infallibilēq; vera ē. vt nil falsitatē ei inesse queat. Et

Lc iiij.